

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงาน

รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสม

สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

(The Suitable Tourism Pattern and Activities in Chiang Rai
Province for Elderly Foreigner Tourist)

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิรุณสิริ ใจมา และคณะ

พฤศจิกายน 2556

บทคัดย่อ

แผนงานวิจัยเรื่อง **รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ**

The Suitable Tourism Pattern and Activities in Chiang Rai Province for Elderly Foreigner Tourist.

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2555 จำนวนเงิน 4,560,419 บาท

ระยะเวลาการทำวิจัย 1 ปี เริ่มทำการวิจัยเมื่อเดือน พฤษภาคม 2555 ถึง เดือน เมษายน 2556

ชื่อผู้วิจัย	ผศ. ดร.วิรุณศิริ ใจมา	ผศ. ดร.คมสัน รัตนสิมากุล
	ผศ. ดร.ประภาพรธรรม ไชยานนท์	ดร.ขวัญฟ้า ศรีประพันธ์
	ผศ. วาสิ ขันธวาร	นางสาวปวีณา ลีตระกูล
	ผศ. วาสนา แสงสิทธิ์	นางศศิธร มั่นสุวรรณกุล
	นางสาวปทุมพร แก้วคำ	นางสาวสิริรัตน์ โอภาพ
	นายกุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา	นายเสริฐ ไชยยานันตา
	นางสุภาพร อุตสาหะ	

แผนงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 2) ศึกษาและพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ ซึ่งประกอบด้วยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ และ 3) พัฒนากลยุทธ์สื่อสารการตลาดสำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่สำหรับผู้สูงอายุชาวต่างชาติ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้วยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ 1) เลือกท่องเที่ยวเพราะได้รับคำแนะนำจากเพื่อน สมาชิกในครอบครัวญาติ 2) ระยะเวลาพักในการมาท่องเที่ยว 1-3 วัน 3) จัดการเรื่องการท่องเที่ยวเองทั้งหมด 4) เดินทางมาท่องเที่ยวกับสมาชิกในครอบครัว 5) วัตถุประสงค์การท่องเที่ยวคือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และ 6) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเชียงใหม่ก่อนการเดินทางมาท่องเที่ยวจากเว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ผลการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 1) **ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** พบว่ากิจกรรมที่ต้องการคือแพทย์แผนไทย เช่น การนวด และประคบ และต้องการบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ให้บริการ 2) **ด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์** พบว่า ต้องการ (1) เส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว และ (2) รายละเอียดและข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ทางประวัติศาสตร์ในระดับมากที่สุด และต้องการ (1) ด้านการแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (2) ยานพาหนะที่ได้รับการออกแบบเพื่อใช้ในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และ (3) สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการให้ข้อมูล (ทีวี) ในระดับมาก 3) **ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** แบ่งเป็น (1) ด้านหัตถกรรม พบว่า ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรมในส่วนของขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม และต้องการมีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมให้กับนักท่องเที่ยว (2) ต้องการร่วมกิจกรรมทางศาสนา และต้องการมีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัดหรือศาสนาให้กับนักท่องเที่ยว 4) **ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** พบว่า ต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกคือบริการด้านอินเทอร์เน็ตไร้สาย ทางลาดสำหรับรถเข็น ลิฟท์สำหรับผู้สูงอายุ การบริการทางการแพทย์ในกรณีฉุกเฉินและแหล่งปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาและพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ พบว่า 1) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** ซึ่งเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวที่จัดและดำเนินการโดยชุมชนบ้านสันทราย ตำบลเป็นเวลา 2 วัน 1 คืน ประกอบด้วยกิจกรรม ด้านอาหารสุขภาพ (ร่วมปรุงอาหารและรับประทานอาหาร) และด้านการออกกำลังกายและการผ่อนคลาย (การนวดแผนโบราณ การรำวงย้อนยุค การรำกระบองแบบชีวิต และการท่องเที่ยวเรียนรู้ธรรมชาติ) 2) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์** รูปแบบกิจกรรม คือ การท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยว

เชิงประวัติศาสตร์มี 3 เส้นทาง คือ (1) ตามรอยพญาแสนภู (2) เรียนรู้เชียงใหม่ในตำนาน และ (3) เที่ยวชมโบราณสถาน
ล้านนา 3) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม** แบ่งออกเป็น (1) กลุ่มเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง : ชม
การผลิต การวาดลาย / ลงสี และการปั้นขึ้นรูป (2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน : การเดินชมของเล่นพื้นบ้าน ศึกษาวิธีการ
เล่นของแต่ละชนิด และการฝึกสาน “งูตุต” (3) กลุ่มแกะสลักไม้ : เดินชมสินค้า การร่างแบบและผลผลิตตามแบบ และการ
ประกอบชิ้นงานง่ายๆ และ (4) กลุ่มผ้าทอเชียงใหม่ : การกรอผ้า การเดินผ้า การสีผ้า เรียนรู้การทอผ้า และการทอพรหม
เช็ดเท้า และ**รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา** (9 วัด ในตัวเมืองเชียงใหม่) รูปแบบกิจกรรม คือ (1) การชม
ความงามของพระเจดีย์ พระประธาน พระอุโบสถ และสถาปัตยกรรมต่างๆ (2) การถ่ายภาพ (3) การศึกษาหรือฟังบรรยาย
ประวัติความเป็นมา และ (4) การร่วมกิจกรรมทางศาสนา 4) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** แบ่งเป็น (1) รูปแบบการ
ท่องเที่ยวของดอยตุงคือเที่ยวชมพระตำหนักดอยตุง-สวนแม่ฟ้าหลวง-หอแห่งแรงบันดาลใจ-ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ-สวน
รุกขชาติแม่ฟ้าหลวง (ดอยช้างมูบ)-ดอยตุงลอดจ์ และ (2) รูปแบบการท่องเที่ยวของดอยแม่สลองคือเที่ยวชมแม่สลองนอก-
พระบรมธาตุเจดีย์ศรีนครินทราสถิตมหาสันติคีรี-พิพิธภัณฑ์วีรชนอดีตทหารเงินคณะชาติ-สุสานนายพลด้วน ซี เหวิน-ไร่ชา-
หมู่บ้านชนเผ่า-ดอกพญาเสือโคร่งหรือดอกซากุระ

กลยุทธ์สื่อสารการตลาดสำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ
ชาวต่างชาติ คือ การสื่อสารการตลาดแบบผสมผสาน (IMC) ประกอบด้วยวิธีการสื่อสารผ่าน Branding โดยรูปแบบการ
ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 4 ประเภท (การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ) จะรวมกันเป็น
Branding เดียวกันคือ “สุขกาย สุขใจ ในเชียงใหม่” “JOYFULL life and mind in Chiang Rai” ซึ่งทั้ง Branding และ
รายละเอียดรูปแบบการท่องเที่ยวทั้งหมดจะสื่อสารผ่านเว็บไซต์ชื่อ <http://elderlytour.com/> และสื่อโฆษณาอื่นๆ เช่น แผ่น
พับ ป้าย และคู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น

Abstract

The research's objectives' were 1) to study the foreign elderly tourists' behavior and need of tourism 2) to examine and develop the suitable model of tourism for foreign elderly tourists in Chiang Rai province and 3) to develop the marketing communication strategies of model of tourism for foreign elderly tourists in Chiang Rai province. The study was conducted through quantitative and qualitative methodology. The research instruments were questionnaire interview, and focus group.

With regard to the result of the foreign elderly tourists' behavior, it revealed that 1) they were recommended to Chiang Rai by their friends, family's members and relatives 2) their visit lasted for 2-3 days 3) they managed their trip by themselves 4) they visited Chiang Rai with their family 5) Their purpose was relaxation 6) They have studied the information about Chiang Rai before their visit.

Regarding to the result of the foreign elderly tourists' needs, it was divided into 4 aspects as follows: 1) **Health tourism aspect**; Thai massage activities such as massage, massage with hot press, and they needed the personnel who had knowledge and understanding in specific service 2) **Historical tourism aspect**, a) the interesting tour route with various tourist attractions b) details and information on the historical places (at a high level). In addition, they needed the performance related with history, the vehicle which was designed for travelling around the historical places and media for giving information (at a high level) 3) **Cultural tourism aspect**, the needs were divided into 2 aspects; (1) they needed to participate in the process of the handicraft's production and they also needed the tour guide who is able to explained the information of the handicraft's products to the tourists (2) they needed to participate in the religious activities and they also needed the local tour guide who is able to explained the information about the temples and religions to the tourists. 4) **Eco tourism aspect**, the foreign elderly tourists needed the facilities for them such as Wi-Fi internet, slope area for trolley, elevator for the elderly, health care center in case of emergency and first aid.

As for the results of the study on the suitable model of tourism for foreign elderly tourists in Chiang Rai province, it indicated that 1) **Health tourism model**; the tour program was operated by San Sai community. The program lasted for 2 days and 1 night which was consisted of healthy food (cooking and eating) and doing exercise and relaxation such as traditional massage, traditional dance, Bio-organic club dance and natural sight-seeing and learning 2) **Historical Tourism**; the tour routes were divided into 3 routes (1) Phaya Saen Phu Trail (2) Learning Chiang Saen Legend and (3) Lanna historical sites Sight-seeing 3) **Handicraft and Culture tourism model**; the handicraft tourism model was divided into 4 sites (1) Wiang Kalong Porcelain Group: visiting demonstration of the production, drawing and painting, visiting the ancient stove and good quality clay (2) Traditional toys: Weaving Ngoo Dude (Snake sucking) and other traditional toys (3) Wooded carving group: Sketching out/carving and composing pieces of wood (4) Chiangsaen Textile Group: spinning thread and textile weaving. In addition, the religion tourism model (9 temples in Chiang Rai) was divided into 4 activities; (1) sightseeing of the beauty of the pagoda, the principle of Buddha image and Ubosot and architecture (2) taking photo (3) studying and listening the lecture on the history and (4) participating in the religious activities 4) **Eco-tourism model**; it was divided into (1) Doi Tung tourism model; sight-seeing of Doi Tung Royal Palace, Mae-Fah-Luang Garden, Hall of inspiration, Production and Distribution Handicraft Center, Mae-Fah-Luang Botanical Garden (Doi Chang Moob)-Doi Tung Lodge and (2) Doi Mae Salong tourism model; sight-seeing of Mae Sa Long Nork, Relics of Buddha Stupa of Sri Nakarintara Sathit Mahasantikiri Stupa, Northern Thailand Nationalist Chinese Army Regiment Memorial Museum, Tuan Museum, Tea garden, Hill tribe Village and Wild Himalayan Cherry flower or Sakura (in Thailand)

With regard to the study result of marketing communication strategies for foreign elderly tourist in Chiang Rai province, it discovered that it was the “Integrated Marketing Communication” (IMC) that composed of the communication through Branding. In summary, the 4 tourism models in Chiang Rai; Health tourism, Historical tourism, Cultural tourism, and Eco-tourism would be communicated under the same Branding; “สุขกาย สุขใจ ในเชียงใหม่” “JOYFULL life and mind in Chiang Rai”. In addition, the four tourism models of Chiang Rai have already presented via www.elderlytour.com website and other media such as brochure, advertisement, and tourist guidebook, etc.